Matkustajalaivojen verotuet

Tarjoilun arvonlisä- ja valmisteverovapaus

Arvonlisäverosta on säädetty Suomea sitovasti Euroopan unionin arvonlisäverodirektiivissä. Direktiivin verotuspaikkasäännökset määrittelevät valtion, jossa palvelun myynti verotetaan. Nämä säännökset on täytäntöön pantu Suomessa arvonlisäverolain myyntimaasäännöksillä.

Arvonlisäverolain 68 §:n ja 69 e §:n mukaan ravintola- ja ateriapalvelu on myyty Suomessa, jos palvelu suoritetaan Suomessa. Lain 69 f §:n mukaan vesi- tai ilma-aluksessa taikka junassa Unionin alueella tapahtuvan henkilökuljetuksen aikana suoritettu ravintola- ja ateriapalvelu on kuitenkin myyty Suomessa, jos kuljetuksen lähtöpaikka on täällä. Mikäli ravintola- ja ateriapalvelu myydään EU:n ulkopuolelle suuntautuvalla matkareitillä, myyntimaa määräytyy 69 e §:n mukaisesti ateriapalvelun fyysisen suorituspaikan perusteella.

Arvonlisäverodirektiivin 379 artiklan perusteella Suomella on oikeus jatkaa henkilökuljetuksiin liittyvien tavaroiden ja palvelujen vapauttamista verosta siihen saakka kun samoja vapautuksia sovelletaan muissa jäsenvaltioissa. Arvonlisäverolain 71 §:n mukaan verosta on vapautettu ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevalla vesi- tai ilma-aluksella tapahtuva palvelun myynti ulkomaille matkustaville sekä palvelun myynti tällaisen vesialuksen välittömiä tarpeita varten.

Suuri osa jäsenvaltioista vapauttaa arvonlisäverodirektiivin 371 artiklan perusteella osan tai kaikki henkilökuljetukseen liittyvät palvelut arvonlisäverosta.

Arvonlisäverotusta vastaavat säännökset sisältyvät alkoholiverotusta sääntelevään valmisteverotusdirektiivin 41 artiklaan ja valmisteverotuslain 19 §:ään.

Esimerkiksi Helsingin ja Tallinnan välinen säännönmukainen laivaliikenne on ammattimaista kansainvälistä liikennettä, vaikka kaikki matkustajat eivät poistu laivasta Tallinnan satamapysähdyksen aikana. Siten siellä tapahtuva ravintola – ja baaritarjoilu on verovapaata.

Suomen ja Viron välisillä laivakuljetuksilla tapahtuvan tarjoilupalvelun arvonlisä- ja alkoholiverottomuus perustuu eri kuljetusreittien välisiin kilpailuneutraalisuusnäkökohtiin.

- Ahvenanmaan kautta tapahtuvaan kansainväliseen liikenteeseen sovelletaan eri säännöksiä kuin Helsingin ja Tallinnan väliseen liikenteeseen sen vuoksi, että Ahvenanmaa on EU:n ulkopuolinen alue verotuksen näkökulmasta. Arvonlisäverotuksen verotuspaikkasäännösten mukaisesti tällaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevien alusten ravintolapalvelut verotetaan sen mukaan, minkä maan alueella palvelu suoritetaan. Suomi voisi siten verottaa aluevesillään ta-

pahtuvan tarjoilun. Vastaavia periaatteita sovelletaan myös alkoholiverotuksessa.

- Koska palvelun verotuspaikka esimerkiksi reitillä Helsinki-Ahvenanmaa-Tukholma määräytyisi sen perusteella, missä alus sijaitsee tarjoilun fyysisesti tapahtuessa, olisi aluksilla tarjottavien ravintola- ja baaripalvelujen verottaminen käytännössä hankalaa.
- Jotta eri laivareittejä kohdeltaisiin kilpailullisesti yhdenmukaisesti, myös Helsingin ja Tallinnan välisellä reitillä tapahtuvaa tarjoilu on vapautettu verosta. Helsinki-Tallinna – matkustajaliikenteen verottaminen Suomessa kuljetun matkan osalta voisi siirtää matkustajaliikenteen muille reiteille, jotka olisivat kevyemmin verotettuja.

Tax free -ostot

EU:n sisäisessä kansainvälisessä liikenteessä liikennöivillä laivoilla ei voida enää nykyisin myydä matkustajien mukaan otettavaksi verovapaita alkoholijuomia tai muita tuotteita. Helsingin ja Tallinnan välillä kulkevien laivojen myymälöissä myytävät tuotteet verotetaan Suomen alkoholiverokannan mukaan, jos myynti tapahtuu Suomen aluevesillä ja Viron alkoholiverotuksen mukaan, jos myynti tapahtuu Viron alueella. Käytännössä myymälät ovat Suomen alueella suljettuina Suomen korkeamman verokannan takia. Arvonlisävero määräytyy lähtömaan verokannan mukaan, joten Helsingistä lähdettäessä myymälöissä myytävien tuotteiden verokanta on 24 %.

Edellä sanotusta poiketen Ahvenanmaan kautta liikennöivissä laivoissa verovapaa myynti on tietyin rajoituksin mahdollista, mikä perustuu edellä mainittuun Ahvenanmaan verotukselliseen asemaan.

Tonnistovero

Tonnistoverolain mukainen veronhuojennusjärjestelmä ei käytännössä koske matkustaja-alusten toimintaa.

Tonnistoverolakia sovelletaan vain tonnistoverotettavan toiminnan tuottamaan tuloon. Tällä toiminnalla tarkoitetaan tuloja jotka saadaan

- tavaroiden ja matkustajien kuljettamisesta tonnistoverotettavalla aluksella ja
- aluksella tapahtuvasta tavaroiden ja palvelujen myynnistä aluksella kulutettaviksi.

Pääsääntöisesti matkustaja-alusvarustamoiden tavaroiden ja matkustajien kuljettaminen tuottaa varustamoille tappiota ja niiden liikevoitto syntyy tavaroiden myynnistä alukselta pois vietäväksi. Tonnistoverojärjestelmässä varustamot joutuisivat maksamaan rahtitoiminnastaan tonnistoveroa sen lisäksi, että ne maksavat tavaramyynnistään tuloveroa. Tästä syystä yksikään matkustaja-alusvarustamo ei ole hakeutunut tonnistoverojärjestelmään.